

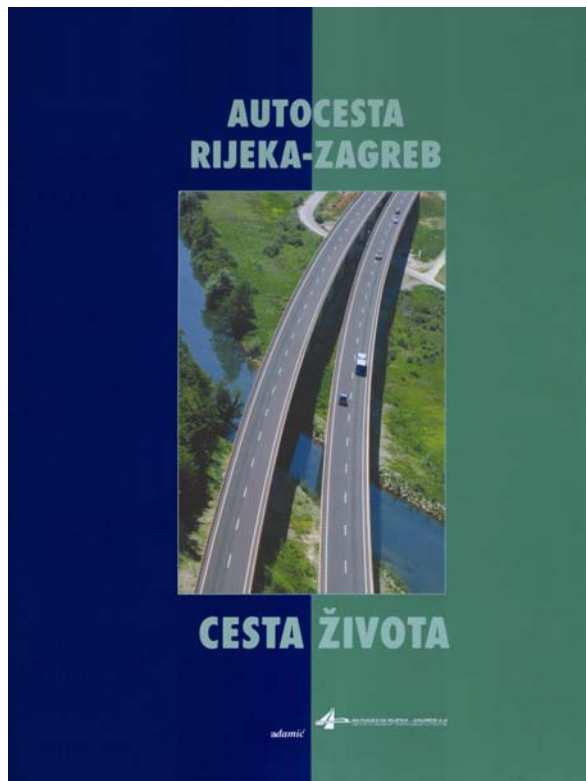
MONOGRAFIJA O AUTOCESTI RIJEKA – ZAGREB

Naziv: Autocesta Rijeka-Zagreb – cesta života. Autor teksta: Goran Moravček i brojni suradnici. Izdavači: Autocesta Rijeka-Zagreb, Ulica grada Vukovara 54, Zagreb i Adamić d.o.o., Zvonimirova 20 a, Rijeka. Za izdavača: Jurica Prskalo, Franjo Butorac. Urednik: Franjo Butorac. Lektor: Krešimir Cvjetković. Redaktor: Branka Vine. Korektori: Saša Markić, Dejan Đurić, Doris Živković. Fotografije: Rino Gropuzzo, Goran Moravček, Rima d.o.o., Rijeka, Novi list d.d., Rijeka, Adamić d.o.o., Rijeka, Autocesta Rijeka-Zagreb d.d., Zagreb. Korišteni arhivski fondovi: Österreichisches Staatsarchiv, Beč, Griegsarchiv, Beč, Finanz und Hofkammerarchiv, Beč, Hrvatski državni arhiv, Zagreb, Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Zagreb, Državni arhiv u Rijeci. Grafička priprema: DTP Tiskara d.o.o., Rijeka. Tisak: AKD, Savska 31, Zagreb. Format: B4 -32 cm, 316 str., tvrdi uvez, boja. Naklada: 2000 primjeraka. Rijeka – Zagreb 2007. Tiskanje dovršeno u siječnju 2007.

U ovoj neobično lijepoj i raskošno uređenoj monografiji s mnogo zanimljivih slika prikazani su svi povijesni podaci o cestovnom povezivanju Zagreba i Rijeke te svi problemi i planovi vezani uz daljnju izgradnju kapitalne prometnice – autoceste koja povezuje hrvatsku metropolu s najvećom hrvatskom lukom.

Knjiga je podijeljena u tri veće cjeline. Na početku uvodnog dijela priložena su dva predgovora. U prvom se čitateljima obratio dr. Ivo Sanader, predsjednik Vlade Republike Hrvatske. On je između ostalog istaknuo kako je cestovna povezanost sjevernojadranskog dijela Hrvatske s kopnenim zaleđem bila nedosanjani san naraštaja Hrvata i kako se o

tom povezivanju može govoriti još od Rimskoga Carstva, ali da stvarno započinje početkom 18. st. kada se gradi i u 19. st. kada je izgrađena Lujzinska cesta i da teče sve do 2008.

kada će, nakon gotovo tri stoljeća, biti u cijelosti završena autocesta punog profila između Rijeke i Zagreba. Potom je dodao: "Probuđene ideje novog narodnog preporoda koncem 60-ih godina prošlog stoljeća usadile su čvrstu ideju i odluku da se stoljetni san Hrvata ostvari i da se hrvatski glavni grad Zagreb poveže s Rijekom i Splitom, svojim prirodnim lukama i važnim regionalnim središtima. No, proljećarske ideje i želje grubo su ugušene, a izgrađene dionice autoceste Zagreb-Karlovac i Orehovica-Kikovica ostale su kao periferni ekstremiteti nedosanjanog sna o spajanju primor-

ske i središnje Hrvatske sve do stvaranja samostalne i suverene Republike Hrvatske. Još i prije službenoga međunarodnog priznanja Hrvatske, sredinom studenog 1990. godine,

prvi hrvatski predsjednik dr. Franjo Tuđman simboličkim paljenjem mina označio je završetak radova na dionici

Kikovica-Oštrovica i početak radova na dionici Oštrovica-Vrata. Tako je otpočela era moderne hrvatske cestogradnje koju današnji naraštaji nastavljaju, stvarajući uvjete za brži i dinamičniji razvoj sveukupnoga hrvatskog gospodarstva."

Drugi je predgovor napisao Jurica Prskalo, predsjednik Uprave Autoceste Rijeka-Zagreb d.d. koji je istaknuo kako pripada generaciji koja ima čast dovršiti ces-

tu koja spaja glavni hrvatski grad i najveću hrvatsku luku. Autocesta će biti u cijelosti izgrađena krajem 2008. i bit će duga 146,5 km. Između ostalog napisao je kako im je cilj, uz poštivanje najviših standarda kvalitete i sigurnosti, dovršiti autocestu u punom profilu bez ijednog incidenta i bez nesreće, a na zadovoljstvo i sigurnost korisnika. Ujedno će nastojati da autocesta u budućnosti bude jedna od najljepših i najsigurnijih europskih cesta preko koje će turisti upoznavati ljepote Lijepe naše.

Istaknuo je i da su im ciljevi: smanjivanje broja i ozbiljnosti nesreća, svođenje na prihvatljivu razinu utje-

caja ceste i prometa na okolnu zajednicu i okoliš, sudjelovanje u gospodarskom i regionalnom razvoju većom učinkovitošću cestovnog prometa te stvaranje dobrih, ravnopravnih i obostrano korisnih odnosa sa svim korisnicima i lokalnim zajednicama. Dodao je još i ciljeve: sigurnost, kvalitetu okoliša, uslužnost, pouzdanost, odgovornost, poštovanje, čestitost i vodstvo.

U nastavku uvodnog dijela pridodani su napisi: *Dioničkom društvu Autocesta Rijeka-Zagreb koncesija na 28 godina, Autocestom se ponose i graditelji i korisnici* te *Dionice autoceste kvalitetno povezane u jedinstven prometni pravac*.

U drugom dijelu, nazvanom *Cesta života* s čak 19 poglavlja, govori se o tome kako će autocesta biti dovršena do 2008. i kako brojne prirodne prepreke nisu omele graditelje. Slijedi dio "*Nitko nešto slično na svijetu nije pokazao*" (što je dio napisa karlovačkog dopisnika bečkoga *Patriotskog dnevnika* iz 19. st.), potom napis o tome kako kvalitetni projekti čuvaju okoliš i kako se Gorski kotar u stara vremena nazivao *Hortus diabolici* (Vražji vrt). Nastavlja se analizom Karolinske ceste za koju se kaže da je građena prema antičkim uzorima, a zatim o njezinu velikom graditelju – Antunu Matiji Weisu. Potom se piše o tome kako su se uz Karolinsku cestu nanizala nova naselja i kako se još u vrijeme Marije Terezije znalo kako bi Hrvatsko primorje trebalo bolju vezu sa zaleđem. Piše se i o zapostavljenosti riječkoga prometnog pravca u odnosu na smjer preko Ptuja prema Trstu, značenju prometnog položaja Karlovca te o

tome kako je sredinom 18. st. Zagreb postao prometno središte Hrvatske. Nastavlja se napisom kako je Jozefina spojila Zagreb i Senj, o tome kako su neslavno završili planovi o plovidbi rijekama do Rijeke i kako je Lujzinska cesta bila pravo graditeljsko remek-djelo svoga vremena. Slijedi te kako je Lujzinska cesta bila kao stvorena za automobile (koji su je odavno iskušali) i kako je nova Lujzijana znatno skratila razdaljinu od Rijeke do Zagreba.

Drugi dio monografije završava napisom o tome kako je Zagreb postao mediteranski grad zahvaljujući autocesti bez koje je nezamisliv razvoj. U dva su posljednja napisa i tehnički podacima o svim dionicama te brojne atraktivne fotografije iz različitih godišnjih doba. Prvi je povijesni popunjen starim ilustracijama, planovima i crtežima, a valja reći da se citiraju i mnogi napisi koji govore o stoljetnim nastojanjima da se Zagreb i Rijeka kvalitetno prometno povežu.

U trećem se dijelu predstavlja tvrtka *Autocesta Rijeka-Zagreb* d.d., a govori se o strateškim planovima, prometnoj važnosti autoceste, ustroju tvrtke, modelu financiranja izgradnje, izvorima financiranja za I. i II fazu, građenju, gospodarenju izgrađenim dijelovima, centrima nadzora i vođenja prometa, naplati cestarine, prometu vozila, podružnicama, pratećim uslužnim objektima, brizi za okoliš (vezani za zaštitu od buke, zaštitu voda, speleološkim nalazištima, gospodarenju otpadom, uklapanjem u okoliš i posebno zaštićena područja) i sustavu upravljanja. Pridodani su podaci o Upravi društva, Nadzornom odboru, Skupštini te na

kraju sudionicima u izgradnji gdje su navedeni svi projektanti, izvođači, nadzorni inženjeri, savjetnici i financijeri. Na kraju su abecednim redom pridodani svi zaposlenici.

Riječ je o vrlo preglednoj knjizi gdje se na jednome mjestu donose svi relevantni podaci o jednom velikom projektu, nadopunjeni mnoštvom lijepih i atraktivnih snimaka te prisaka vrijednih starih slika i crteža.

Valja još dodati da su uz autora teksta Gorana Moravčeka u pripremi ove knjige sudjelovali brojni drugi autori imena kojih su navedena na početku knjige. Držimo da zaslužuju da ih i mi spomenemo. To su: Branko Balen, Vladislav Brnčić, Željko Denona, Šaša Dmitrović, Petar Đukan, Ivica Grginić, Vesna Hršak, Boris Huzjan, Boško Jolić, Stipe Kalafatić, Zdeslav Karlovac, Nikica Knežević, Ljubica Kolbas, Ivica Lončar, Zoran Lončarec, Lujo Margetić, Neda Marohnić, Nil Marović, Hrvoje Matošević, Milić Mijaković, Hrvoje Ordulj, Jura Orlovac, Darko Paić, Ivan Pavletić, Sanjin Velebit-Pešut, Željko Piškorić, Dijana Popović, Anton Pribanić, Marko Rako, Josip Sekopet, Radovan Simović, Nikola Stražinić, Hrvoje Šugar, Ksenija Tičić, Petar Tomljanović, Jan Bernd Urban, Branka Vine, Bojan Vivoda, Zvonimir Vojnić, Petar Željeznak. Izdavači i priređivači knjige posebno su se zahvalili svim djelatnicima i članovima uprave tvrtke *Autoceste Rijeka-Zagreb* d.d. koji su pripomogli u njezinoj realizaciji, kao i zaposlenicima arhivskih ustanova u Beču, Zagrebu i Rijeci.

B. N.